

ÄLDRENÄMNDEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 0107-143/2012
SID 1 (25)

2012-04-29

Handläggare: Patrik Simonsson
Telefon: 08-508 36 250

Till
Äldrenämnden 15 maj

Tertialrapport I Äldrenämnden

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Äldrenämnden godkänner tertialrapport 1 och överlämnar den till Kommunstyrelsen
2. Äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att hos kommunfullmäktige föreslå budgetjustering om 2,3 mnkr för att täcka ökade kostnader för anpassningar i verksamhetssystemet Paraplyet med anledning av det nya ersättningsystemet.
3. Äldrenämnden anmäler omslutningsförändringar om 27,8 mnkr för kommunstyrelsens godkännande
4. Paragrafen justeras omedelbart

Eva Frunk Lind
Förvaltningsdirektör

Sammanfattning

Äldreförvaltningen bedömer att de mål och aktiviteter som framgår av verksamhetsplanen kommer att uppnås under året. Avseende det ekonomiska åtagandet prognostiseras ett nollresultat under förutsättning att budgetjustering om 2,3 mnkr beviljas. Den förväntade budgetjusteringen avser att täcka kostnadsökningar till följd av tekniska anpassningar i verksamhetssystemet Paraplyet.

Bakgrund

Tertialrapporten med årsprognos utgör en del av den löpande uppföljningen som kommunstyrelsen har ansvar för. I tertialrapport 1 redovisas i huvudsak avvikelser från måluppfyllelse, genomförande av aktiviteter, indikatorer samt ekonomiskt utfall med helårsprognos t.o.m. april 2012.

Ärendet

I budget för 2012 finns tre inriktningsmål:

- Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva.

I tertialrapporten redovisas kortfattat hur och i vilken mån nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Särskilt kommenteras eventuella avvikelser samt åtgärder. Nämndens tertialrapport rapporteras i ILS-webben enligt den struktur som finns upplagd. Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden är insorterade under de tre inriktningsmålen. Under respektive mål för verksamhetsområdet anges nämndens mål samt en kortfattad rapport om hur långt nämnden kommit i att bidra till att respektive mål uppnås.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens råd för funktionshindrade har tagit del av ärendet den 8 maj 2012. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 9 maj 2012.

Bilaga

1. ÄN Blankettset
2. Nyckeltal äldreomsorg

Sammanfattande analys

För att förbättra och kvalitetssäkra stadens uppföljning av äldreomsorgen har äldreförvaltningen ett utökat uppdrag och ett tydligt mandat, att samordna och strukturera de olika verksamhets- respektive avtalsuppföljningar och inspektioner som ska genomföras. En ny enhet har inrättats och medel om 3,0 mnkr har av kommunfullmäktige avsatts för detta.

Vidare fortsätter satsningarna på utbildning av äldreomsorgspersonal samt ökningen av personal inom demensboenden med sammantaget cirka 100,0 mnkr. Äldreförvaltningen samordnar och erbjuder utbildningar till målgrupper i såväl kommunal som privat regi. Under året görs en särskild satsning på utveckling av demensteam och utbildning i demens. Satsningen motsvarar 10,0 mnkr och riktas

till både utförare och beställare av äldreomsorg. Utbildningarna innefattar också stadens arbete med gemensam värdegrund och införandet av värdighetsgarantier.

Äldrenämnden har också tillförts 3,0 mnkr vilka används till att utveckla och möjliggöra ungdomsbesök i vård- och omsorgsboenden. Detta ger ungdomar möjlighet att prova på att arbeta inom äldreomsorgen inför val av vidare studier och yrke. Projektet utvärderas under våren 2013 och utifrån resultatet tas ställning till en eventuell fortsättning.

Den 1 februari infördes ett nytt avgiftssystem för avgiftsbelagda insatser som ges enligt socialtjänstlagen. Det nya avgiftssystemet har föregåtts av omfattande förändringar i stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet och äldreförvaltningen har också genomfört riktade utbildningsinsatser till biståndshandläggare, paraplysamordnare och hemtjänstutförare. Med anledning av det nya avgiftssystemet som medfört vissa förändringar av de enskildas avgifter samt ett nytt utseende på fakturor som skickas till den enskilde, har även olika former av informationsinsatser till berörda kommuninvånare genomförts.

Äldrenämnden har också ett flertal nya uppdrag under 2012, bl.a. utökat ansvar för Trygghetsjouren samt att inrätta nya funktioner för uppföljning, inspektioner och köhantering. De nya och utökade uppdragen innebär att den ekonomiska omslutningen ökar kraftigt.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL I:

I. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)			0 %	35 %	2012
☐ Uppfylls helt					

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (alla nämnder/bolag)			I st	öka	2012
☐ Uppfylls helt					

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I dialog med Jobbtorg Stockholm ta fram och tillhandahålla praktikplatser som passar stadens aspiranter	2012-01-01	2012-12-31	
☐ Uppfylls helt			

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Äldrenämnden ska gemensamt med arbetsmarknadsnämnden utreda möjligheterna att inom äldrenämndens ansvarsområde erbjuda aspiranter från Jobbtorg Stockholm praktik följt av en sex månaders visstidsanställning enligt den modell som gäller för Stockholmsvärdarna	2012-01-01	2012-06-30	

**KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
I.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar**

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Andel dubbdäck ● Uppfylls helt				tas fram av nämnden/styrelsen	2012
☐ Andel elbilar ● Uppfylls helt			0 %	5 %	2012
Kommentar: Stockholms Trygghetsjour bedriver verksamhet av uttryckningskaraktär. De prestanda och den driftsäkerhet som krävs uppfylls inte av det utbud av elbilar som finns i dagsläget.					
☒ Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	Mar 2012
☐ Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar ● Uppfylls helt			100 %	tas fram av nämnden/ styrelsen	Halvår I 2012
☐ Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår ● Uppfylls helt			100 %	80 %	2012

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ta fram och besluta om miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram 2012-2015	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:**Äldrenämnden ska arbeta för en hållbar livsmiljö**

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Se över behovet av läsplatta för äldrenämnden, kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

En kostnadsanalys har genomförts initialt samt en bedömning av säkerhetslösning

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**I.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm**

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:**De äldres behov av olika boendeformer ska tillgodoses.**

● Uppfylls helt

Äldreförvaltningen har utarbetat en ny boendeplan i syfte att tillgodose de äldres behov. Äldrenämnden fattade beslut om boendeplanen för äldre i samband med nämndens budget för 2013 med inriktning 2014 och 2015. Enligt boendeplanen behövs en långsiktig och samordnad boendeplanering för staden och en samverkan av samtliga aktörer i boendeplaneringsprocessen.

Det finns sedan tidigare ett stort antal tomma lägenheter i servicehus. Samtliga regioner anger i sina boendeplaner också en minskad efterfrågan. Alternativa användningsområden måste därför tas fram. De tomma lägenheterna kan exempelvis och tills vidare, användas som evakueringsbostäder vid ombyggnationer av servicehus. Äldreförvaltningen anser att kriterierna för beviljande av bostad i servicehus behöver ses över.

Enligt utrednings- och statistikkontorets behovsframskrivningar kommer det att finnas ett överskott av platser i vård- och omsorgsboendena de närmaste åren. Stadsdelsnämndernas bedömningar i de regionala boendeplanerna är dock att de platser på vård- och omsorgsboende som kommer att avvecklas behöver ersättas. En långsiktig plan behöver utarbetas i samarbete med Micasa Fastigheter. Äldreförvaltningen ser även över befintliga profilboenden och utreder framtida behov.

Förvaltningen anser att det finns behov av en förändring av stadens strategi för korttidsvård. Förvaltningen arbetar för att utveckla samverkan med landstinget avseende de mest sjuka äldre samt insatser för de som behöver en återhämtningsperiod efter sjukhusvistelse.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Anordna boendeplaneringsseminarium i syfte ☒ att nå en ökad samplanering från de olika aktörernas sida	2012-01-01	2012-12-31	

**KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
 I.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning**

Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel identifierade sårbarheter som styrelse/nämnd avser ☐ förebygga eller minimera under året ☒ Uppfylls helt			100 %	100 %	2012
Antal krisledningsövningar i nämnd/bolag på ledningsnivå ☐ Uppfylls helt			1 st	46 st	2012

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras****KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:****2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald**

● Uppfylls helt

NÄMNDMÅL:**Kvalitet och valfrihet för de äldre ska utvecklas och förbättras**

● Uppfylls helt

Stadsledningskontoret genomför på uppdrag av kommunfullmäktige en översyn av valfrihetssystemet för vård- och omsorgsboende. I detta arbete är äldreförvaltningen representerade i styrgrupp och arbetsgrupp. Uppdraget innebär i korthet att översyn görs av fördelar och nackdelar med de olika driftsformerna samt äldrepenng. Fokus är en god vård och omsorg för den äldre.

Äldreförvaltningen bedömer att målet uppfylls och att planerade aktiviteter kopplade till målet genomförs under året.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Erbjud personal inom hemtjänsten utbildning i brandprevention	2012-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Som ett led i arbetet med att minska antalet bränder hos äldre har Äldreförvaltningen i samarbete med Storstockholms brandförsvaret under tertialen informerat beställarenheternas biståndshandläggare om brandprevention.			
Utbildning om brandprevention som vänder sig till omvårdnadspersonal och chefer inom hemtjänst kommer att hållas under maj och juni för att sedan fortsätta till hösten. Samtliga ideella organisationer och föreningar som äldrenämnden beviljat verksamhetsbidrag 2012 bjöds in till ett seminarium där huvudtemat var brandprevention.			
● Erbjud utbildning kring mat, måltider och livsmedelshygien till beställare och samtliga utförare av äldreomsorg inom alla regiformer	2012-01-01	2012-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Äldreförvaltningen arrangerar och föreläser för personal inom samtliga regiformer. Teman för utbildningarna är grundläggande kunskaper i lagstadgad livsmedelshygien och livsmedelssäkerhet, samt nutrition, mat- och måltidsfrågor. Under tertialen har trettio utbildningar genomförts med ca 700 deltagare. Vid anhörig- och seniorträffar har förebyggande kostrådgivning ägt rum vid sex tillfällen.

Som en uppföljning av tidigare genomförd screening inom mat och måltider, planeras fem chefsseminarier som ska genomföras under maj månad. Vidare har äldreförvaltningen fått i uppdrag att inför arrangemanget Smaka på Stockholm 2012 den 4 juni administrera en utbildning i matlagning för 40 hemtjänstpersonal under ledning av professionella kockar.

Fortlöpande erbjuda grundutbildning samt vidareutbildning till målgrupper i såväl kommunal som privat regi	2012-01-01	2012-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Grundutbildningar

Under det första kvartalet har totalt ungefär 120 personer påbörjat, eller genomfört utbildning om 600 poäng på gymnasienivå. Av dessa har 36 därmed nått stadens mål om 1200 poäng. Vidare har en klass genomfört utbildning om 100 poäng inom ramen för regeringssatsningen omvårdnadslyftet.

Biståndshandläggare

Under 2012 har två nätverksmöten med biståndshandläggare genomförts. Mötena används främst till att diskutera frågor som rör likställigheten i bedömningarna av bistånd och olika frågeställningar som är relevanta för handläggarna samt information från äldreförvaltningen. En utbildning i riksfärdtjänst har erbjudits alla biståndshandläggare.

Chefer inom äldreomsorgen

Den första planerade kursen för chefer inom äldreomsorgen, "Socialrätt för arbetsledare" om 7,5 högskolepoäng, 30 platser avslutades i januari. Kursen fick ett högt betyg i utvärderingen. Samtliga chefer i stadens operativa verksamheter och inom alla regiformer var inbjudna, 23 deltog i utbildningen.

Följa upp frivilligorganisationer som beviljats verksamhetsbidrag från äldrenämnden	2012-01-01	2012-12-31	
---	------------	------------	--

För att tillgodose äldres behov av socialt innehåll ska fyra pilotprojekt starta, ungdomar besöker äldre på helgerna för aktivitetering	2012-01-01	2012-12-31	
---	------------	------------	--

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Kommentar: Äldrenämnden har för 2012 avsatt tre miljoner kronor för projektet "Ungdomsbesök i vård- och omsorgsboenden". Alla vård- och omsorgsboenden har getts möjligheten att ansöka om pengar. 44 ansökningar inkom och 22 av dessa har genom lottning beviljats projektpengar. Nio entreprenader, sju privat drivna enheter och sex kommunala enheter. Äldrecentrum har fått uppdraget att utvärdera projektet och som en del kommer fyra av de 22 vård- och omsorgsboendena att följas närmare och beskrivas utifrån upplägg och resultat efter den 31 mars 2013.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra demensutbildningar och implementera demensriktlinjerna 	2012-01-01	2012-12-31	
<p>Kommentar: En workshop för hemtjänstpersonal har hållits. Ett underlag har tagits fram för att reglera hur hemtjänsten kan söka medel för att införa specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning demens, s.k. demensteam. Medlen kommer att kunna sökas från slutet av maj och betalas ut i två delomgångar efter resultatredovisningar. Fortbildningsinsatser samplaneras med de insatser som kommer att gälla stadens värdighetsgaranti.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra handledarutbildning för anställda som är praktikhandledare 	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> I dialog med aktörer och berörda inom äldreomsorgen diskutera kvalitet och valfrihet i äldreomsorgen 	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> Implementera hos stadsdelsförvaltningarna att tillsammans med primärvården, upprätta överenskommelse om samordnad rehabiliteringsplan 	2012-01-01	2012-12-31	
<p>Kommentar: Genomgång av överenskommelsen som ska ligga till grund för det fortsatta arbetet, sker under maj månad.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Införa värdighetsgaranti inom äldreomsorgens verksamheter 	2012-01-01	2012-12-31	
<p>Kommentar: En värdighetsgaranti är framtagen och testas på en arbetsgrupp, brukargrupper och chefsgrupper i verksamheter som bedriver äldreomsorg åt Stockholms stad. Värdighetsgarantierna förväntas beslutas av Kommunfullmäktige under hösten 2012. Fortbildningsinsatser och studiematerial kommer att tas fram för att föra ut kunskap om värdighetsgarantin till alla som bedriver äldreomsorg på uppdrag åt Stockholms stad.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Löpande anordna vidareutbildningar för biståndshandläggare 	2012-01-01	2012-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Samordna utbildning och introduktion för nyanställda biståndshandläggare och semestervikarier</p> <p>Kommentar: Äldreförvaltningen har erbjudit samtliga nyanställda biståndshandläggare en heldags introduktionsutbildning med särskilt fokus på riktlinjer för handläggning enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen samt stadens avgiftssystem.</p>	2012-01-01	2012-12-31	
<p>Se över behovet av övergripande utbildningar avseende ParaSol för stadens utförare av äldreomsorg</p> <p>Kommentar: Arbetet med att se över behovet av och rutiner för övergripande utbildningar och sammanhållen gemensam information avseende ParaSol har påbörjats. Nätverk planeras och utbildningar har påbörjats, främst till nya utförare inom kundval hemtjänst.</p>	2012-01-01	2012-04-30	
<p>Stödja den idéburna sektorns utveckling</p> <p>Kommentar: Stödja den idéburna sektorns utveckling Äldreförvaltningen samverkar med socialförvaltningen gällande samverkan och dialog med den idéburna sektorn. Detta arbete har utmynnat i en överenskommelse om samverkan mellan staden och den idéburna sektorn, som socialnämnden och äldrenämnden beslutade om i december 2011.</p> <p>Stödja ideella organisationer och föreningars arbete Äldreförvaltningen har bjudit in samtliga organisationer och föreningar som äldrenämnden beviljat verksamhetsbidrag för 2012 till ett seminarium om brandsäkerhet och värdegrund. Storstockholms brandförsvaret kommer även att erbjuda utbildning gällande brandprevention på olika språk.</p> <p>Äldreförvaltningen arbetar med förebyggande kostrådgivning till de ideella föreningarna. Förvaltningen har både tagit emot besök och besökt en förening för stöd i deras arbete.</p>	2012-01-01	2012-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Ta fram en webbaserad utbildning om social utförardokumentation tillgänglig för all personal 	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Upphandla korttidsvård ● Kommentar: Upphandling av korttidsvård utomlands pågår. Behovet av köp av korttidsvårdsplatser uppges minska. En översyn pågår. 	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Utvärdera nuvarande ersättningsmodell för bidrag till frivilligorganisationer 	2012-01-01	2012-05-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Verka för att de boende inom vård och omsorg ska få en boendemiljö som ger stimulans, välbefinnande och trygghet 	2012-01-01	2012-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

● Uppfylld helt

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● Centralisera köhantering för vård- och omsorgsboende och följa upp ramavtalen för att ge bättre service till stockholmarna 	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● I samarbete med kommunstyrelsen utreda lämplig nivå för hemtjänst med förenklad biståndsbedömning <p>Kommentar: Äldreförvaltningen har lämnat underlag till stadsledningskontoret som slutligt bereder ett ärende till kommunfullmäktige, med föregående remissförfarande till stadsdelsnämnderna. Under förutsättning av beslut väntas förändringen kunna träda i kraft tidigast vid årsskiftet.</p>	2012-01-01	2012-06-30	
<ul style="list-style-type: none"> ● Initiera översyn av äldrecentrums verksamhet tillsammans med SLL 	2012-01-01	2012-06-30	
<ul style="list-style-type: none"> ● Samordna information och utbildning till anhöriga som vårdar närstående 	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:**Den äldres service, vård och omsorg kvalitetssäkras.**

- Uppfylls helt

Förvaltningen arbetar med att vidareutveckla strukturen för uppföljning av stadens äldreomsorg och har bland annat tagit fram en strategi och plattform för uppföljning och en handlingsplan för de olika typer av uppföljningar och inspektioner som görs. Förvaltningen genomför också ett antal aktiviteter i syfte att nå målet.

Uppföljning, hemtjänst i privat regi

Äldreförvaltningen genomför en särskild satsning när det gäller uppföljning av hemtjänst. Under första tertialen intensifierades den ekonomiska uppföljningen av hemtjänst i privat regi. En särskild uppföljning pågår också för att säkerställa att den person som godkänts som ansvarig för den dagliga driften också finns i verksamheten.

Inspektioner och granskningar, vård- och omsorgsboende

Under vecka 52, 2011 och veckorna 1 och 2, 2012 genomförde äldreförvaltningen s.k. kvalitetsgranskningar på åtta vård- och omsorgsboenden i sju stadsdelar. Följande verksamheter granskades:

- Fruängsgården, Carema äldreomsorg AB, Hägersten-Liljeholmen.
- Hemmet för gamla, Carema äldreomsorg AB, Skarpnäck.
- Högdalens vård- och omsorgsboende, Carema äldreomsorg AB, Enskede-Årsta-Vantör.
- Linnégården, Carema äldreomsorg AB, Östermalm.
- Magdalenagårdens vård- och omsorgsboende, Carema äldreomsorg AB, Södermalm.
- Mälarbackens vård- och omsorgsboende, egen regi, Bromma.
- Sättra vård- och omsorgsboende, egen regi, Skärholmen.
- Årstaberghemmet, Attendo Care AB, Enskede-Årsta-Vantör.

Resultaten visade att de enheter som besöktes genomgående hade en lugn och vänlig atmosfär, det var rent och fräscht och personalen hade ett trevligt bemötande mot de äldre. På flera enheter hade kontaktmännen egen tid med de äldre, vissa avdelningar samarbetade kring mat- och måltider. På några enheter fanns aktivitetsansvariga som ordnade gemensamma aktiviteter och större arrangemang som högtider, dans- och pubkvällar och underhållning av artister. De vardagsnära aktiviteterna ordnas av personalen på avdelningarna, exempelvis kafestunder med samtal, personal och äldre bakar och spelar olika spel tillsammans eller tar en promenad.

De omvårdnadsansvariga sjuksköterskorna var generellt nöjda med den läkarmedverkan deras boende hade.

Flera enheter håller på att utveckla och förbättra dokumentationen och några enheter har personal som ansvarar för att stödja omvårdnadspersonalen i dokumentations- och ParaSoL frågor.

Under februari och mars månad har genomförts planerade inspektioner vid

- Solberga vård- och omsorgsboende, egen regi, Älvsjö
- Kampementet, Attendo Care, Östermalm
- Nymilen, Opalen Vård AB, Caremakoncernen

I februari genomfördes en inspektion vid Solberga vård- och omsorgsboende avdelning 4, som drivs i egen regi av Älvsjö stadsdelsförvaltning, efter ett klagomål från en anhörig. Klagomålet rörde låg personalbemanning, dåligt bemötande av personalen mot de äldre och att det var händelseöst och tråkigt på avdelningen. Klagomålen innefattade även att de äldre skulle utsättas för vanvård.

Vid inspektionen kunde konstateras att delar av klagomålen var befogade och vid återkopplingen till enheten fattades beslut om att enheten skulle presentera en åtgärdsplan som innefattar de förbättringar och förändringar av arbetssättet som enheten kommer att vidta rörande aktiviteter/dagligt liv, bemötande och miljö vid måltidssituationen. Något belägg för att de äldre skulle utsättas för någon form av vanvård kunde inspektionen inte ge.

I mitten av februari genomfördes en inspektion vid Kampementets vård- och omsorgsboende, som drivs av Attendo Care på uppdrag av Östermalms stadsdelsförvaltning, efter ett skriftligt klagomål från en anhörig. Klagomålet rörde både formella och informella beslutsgångar, bemanning, bemötande, okunskap hos personalen kring demenssjukdomar samt att den fysiska miljön var avhumaniserande.

Inspektionen gav inte belägg för att personalen generellt är okunnig i demensfrågor, även om viss komplettering i demenskunskap skulle stärka den avdelning som för ett år sedan omvandlades från en somatisk till en demensavdelning. Bemanningen på demensenheter är förhållandevis hög, tre personal på åtta boende under dagtid, fram till 16.00, varav en personal är stationär i köksdelen. Ett fåtal i personalstyrkan behöver utveckla större kunskap i svenska språket.

I början av mars inspekterades Nymilens vård- och omsorgsboende som drivs i privat regi av Opalen Vård AB som ingår i Caremakoncernen, som ett led i den planerade inspektion som årligen genomförs av äldreförvaltningen. Vid granskningen kunde konstateras att personalbemanningen är relativt låg, två personal på nio boende, vilket gör att de äldre som bor på Nymilen inte fullt ut får den sysselsättning de så väl behöver, trots fina lokaler med inbyggda utegårdar och en vinterträdgård. Ett deltagande av Nymilen i stadens satsning för ökad bemanning inom demensboendena, skulle bidra till en mer meningsfull vardag för de äldre. Rehabiliteringspersonalen utför ett genomtänkt arbete, såväl individuellt som i grupp.

Vid återkopplingen beslutades att enheten ska presentera en åtgärdsplan för mat- och måltidssituationen inklusive hur de ska arbeta med egenkontrollen. En plan är framtagen för det fortsatta planerade inspektionsarbetet under året.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel invånare 65 år och äldre som är mycket oroliga för att utsättas för brott ☐			8 %	2012
☒ Uppfylls helt				

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Anordna seminarium om ledningssystem för kvalitet i verksamheten	2012-01-01	2012-12-31	
☒ Ansöka om medel från e-tjänsteprogrammet för pilotprojekt - läsplatta för biståndshandläggarna	2012-01-01	2012-06-30	

Kommentar:

En förstudie pågår och kommer att vara klar under juni. Om säkerhet och säker inloggning kan lösas i förstudien kommer förvaltningen att ansöka medel för pilotprojekt.

☒ Delta i de lokala brottsförebyggande rådets, polisens och stadsdelsnämndernas fortsatta arbete att samordna och förebygga våld och övergrepp mot äldre	2012-01-01	2012-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Kommunfullmäktige i Stockholms stad förväntas i aprilnämnden anta ett nytt program för kvinnofrid – mot våld i nära relationer som ska gälla för åren 2012-2014. Programmet har ett helhets-/familjeperspektiv.

I syfte att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet deltar äldreförvaltningen i arbetet med att ta fram riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer. Det är angeläget att generell kompetens om missbruk, åldrande och funktionsnedsättning finns hos personal som handlägger ärenden rörande våldsutsatta kvinnor. Riktlinjerna beräknas vara klara hösten 2012.

☒ Följa upp att vård- och omsorgsboenden, servicehus och dagverksamheter för äldre inom alla regiformer, registrerar i de nationella kvalitetsregistren Senior Alert och Svenska palliativregistret	2012-01-01	2014-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar:

Arbetet sker i samverkan med landstinget

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> ● I samarbete med kommunstyrelsen följa upp kvalitetsgarantierna <p>Kommentar: Kontakt är tagen med stadsledningskontoret i syfte att koppla värdighetsgarantin till kvalitetsgarantierna för äldreomsorgen. Samtal förs med stadsledningskontoret hur garantierna ska följas upp i stadens integrerade ledningssystem och i stadens brukarundersökningar.</p>	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● I samverkan med stadens IT avdelning införa nytt inloggningssystem specifikt för berörd hälso- och sjukvårdspersonal <p>Kommentar: Införandet som innebär ett särskilt inloggningkort (SITHS kort) med särskild åtkomst till vissa webbaserade datasystem inom Hälso- och sjukvården pågår och är snart slutfört. Såväl hälso- och sjukvårdspersonal som biståndshandläggare i staden är berörda av detta. Diskussion pågår om staden ska bistå entreprenörernas anskaffning av Sithskort.</p>	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● I vidareutvecklingen av kartläggnings- och bedömningsinstrumentet uppmärksamma behovet av insatser hos äldre med funktionsnedsättningar 	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Implementera den nationella informationsstrukturen och det nationella fackspråket i stadens äldreomsorg – e-hälsa <p>Kommentar: Aktiviteten har inte påbörjats.</p>	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Medverka i socialförvaltningens översyn av eventuell centralisering av syn- och hörselkonsulterna <p>Kommentar: I översynen ingår även MAS och MAR.</p>	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ● Revidera förfrågningsunderlagen för hemtjänst, dagverksamhet och enstaka plats 	2012-01-01	2012-12-31	
<ul style="list-style-type: none"> ☑ Stockholms Trygghetsjour övertar ansvaret för biståndshandläggning och beslut om trygghetslarm, teknisk utrustning, service, installationsarbete och larmmottagning, från stadsdelsnämnderna 	2012-01-01	2012-01-01	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar: Ansvaret är överfört och arbete pågår med att utforma metoder och rutiner som ska leda till en effektivisering av uppdraget.			
Uppföljning av entreprenadupphandlade vård- och omsorgsboenden och servicehus, avseende medicinsk vård, verksamhet och ekonomi	2012-01-01	2012-12-31	
Utredda förutsättningar för en samordning av stadens paraplysamordnare	2012-01-01	2012-06-30	
Utredda möjligheten till effektivare system för tidsregistrering	2012-01-01	2012-08-31	
Kommentar: Äldreförvaltningen har ansökt om 10 mnkr i projektmedel enligt stadens utvecklingsmodell för utveckling av ett tidsregistreringssystem inom hemtjänsten. Arbetet med införande av ett nytt ersättningssystem inom hemtjänsten pågår.			
Utveckla webbtjänst där stadens medborgare ska kunna ansöka om stöd och service	2012-01-01	2012-08-31	
Vidareutveckla kartläggnings- och bedömningsinstrumentet i samverkan med beställarenheterna	2012-01-01	2012-12-31	
Överenskommelser avseende krav och förutsättningar tas fram för stadens verksamheter som drivs i egen regi	2012-01-01	2012-08-31	
Översyn av behovet av övergripande utbildningar och rutiner för en sammanhållen gemensam information avseende ParaSol för stadens utförare av äldreomsorg	2012-01-01	2012-05-31	
Översyn av ersättningssystemet inom vård- och omsorgsboenden	2012-01-01	2012-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Socialstyrelsen har utarbetat ett förslag till föreskrifter och allmänna råd om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden. Föreskrifterna kan komma att påverka ersättningssystemet för vårdgivare inom vård- och omsorgsboenden. Föreskrifterna är utskickade på remiss och förväntas beslutas under sommaren 2012. Detta innebär att översynen av ersättningssystemet inom vård- och omsorgsboenden inte kan slutföras förrän föreskrifternas slutliga utformning är beslutade.

☒ Översyn av organisationen för Paraplyansvarer gentemot de privata hemtjänstutförarna	2012-01-01	2012-09-30	

Kommentar:

Nätverk planeras för att få en övergripande bild om hur det dels fungerar idag samt för att kartlägga vilket behovet är.

☒ Översyn av rutinerna i staden för utbetalning av ersättning till privata hemtjänstutförare	2012-01-01	2012-08-31	

Kommentar:

En kartläggning av rutinerna på stadsdelsförvaltningarna har inletts i syfte att identifiera olikheter och brister i nuvarande hantering. Målet är att hitta en gemensam rutin för samtliga stadsdelsförvaltningar.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

◆ Uppfylls delvis

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Aktivt Medskapande-index ☒ Uppfylls helt				fastställs 2012	2012
☐ Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid ☒ Uppfylls helt			100 %	fastställs 2012	2012
☐ Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare ☒ Uppfylls helt				fastställs 2012	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Medarbetare vet vad som förväntas av dem ☐ i deras arbete ● Uppfylls helt				fastställs 2012	2012
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag) ☐ Uppfylls inte			4,5 %	4,5 %	2012

Kommentar:

Äldreförvaltningen är en liten förvaltning med 90 anställda. Med ett fåtal långtidssjuka påverkas utfallet kraftigt. Förvaltningen har påbörjat en kartläggning och analys av det senaste årets sjukfrånvarotal, som underlag för adekvata åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Åtgärder pågår såsom "tidiga insatser", friskvårdsseminarier och goda möjligheter till att utnyttja friskvårdstimmerna.

Äldreförvaltningen planerar att förstärka kompetensen inom PA-området i syfte att djupare analysera samt arbeta med att sänka sjukfrånvarotalet.

NÄMNDMÅL:

Äldrenämnden erbjuder en utvecklande arbetsmiljö

● Uppfylls helt

Förvaltningen arbetar löpande med att förbättra arbetsmiljön, t ex med hjälp av ergonomigenomgångar.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ta fram en plan för arbetet med att skapa en god arbetsmiljö och hur arbetet med att omsätta resultaten av medarbetarundersökningen ska utformas	2012-01-01	2012-08-31	

Kommentar:

Arbetet har påbörjats och en genomlysning av resultaten från medarbetarundersökningen har skett på avdelningarna. Olika åtgärder och handlingsplaner har tillkommit baserade på de resultat som framkommit.

Ta fram en plan för systematiskt och långsiktigt arbete med hälsofrämjande insatser i syfte att minska sjukfrånvaron	2012-01-01	2012-08-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Ett samarbete har inletts och pågår med företagshälsovården i syfte att sänka sjukfrånvaron.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Ta fram individuella utvecklingsplaner till alla medarbetare	2012-01-01	2012-06-30	

Kommentar:

I samband med medarbetarsamtalen tas individuella utvecklingsplaner fram.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %		100 %	100 %	Tertial I 2012
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %		100 %	100 %	Tertial I 2012
Nämndens prognos-säkerhet T2 (alla nämnder)				+/- 1 %	2012

Årsprognos driftsbudget

(mnkr)	Justerad budget 2012	Bokfört tom april	Prognos	Budgetjustering	Avvikelse
Nämndens anslag					
Kostnader	152,4	87,0	214,5	62,1	0,0
Intäkter	3,0	23,4	30,8	27,8	0,0
Netto	149,4	63,6	183,7	34,3	0,0

Kommunfullmäktiges budget för äldrenämnden 2012 uppgår till 149,4 mnkr. I budgeten ingår medel om 50,0 mnkr avseende utökad bemanning inom de-

mensboenden vilka fördelas vidare till utförare genom ansökningsförfarande. Vidare har äldrenämnden erhållit 3,0 mnkr till inrättandet av en ny enhet för kvalitetsinspektioner inom äldreomsorg, 3,0 mnkr för ungdomsbesök i vård- och omsorgsboenden samt 10,0 mnkr för utbildning av demenspersonal.

För året prognostiseras ett nollresultat under förutsättning att begärt tilläggsanslag om 2,3 mnkr avseende utvecklingskostnader för verksamhetssystemet Paraplyet beviljas.

Uppföljning av driftbudget

Verksamhet (mnkr)	Justerad budget 2012	Bokfört tom april	Prognos	Budget justering	Avvikelse
Nämnd ,råd och direktör	5,1	1,8	5,6	0,5	0,0
Utvärdering och analys	16,1	5,8	16,7	0,6	0,0
Verksamhetsplanering och Upphandling	56,4	50,6	61,2	4,8	0,0
Utveckling och Utbildning	52,5	11,4	76,7	24,2	0,0
Stockholms Trygghetsjour	13,1	14,9	45,1	32,0	0,0
Förvaltningsgemensamma kostnader	9,2	2,5	9,2	0,0	0,0
Summa kostnader	152,4	87,0	214,5	62,1	0,0
Nämnd ,råd och direktör	0,0	0,2	0,5	0,5	0,0
Utvärdering och analys	0,0	0,6	0,6	0,6	0,0
Verksamhetsplanering och Upphandling	0,0	2,5	2,5	2,5	0,0
Utveckling och Utbildning	0,0	17,2	24,2	24,2	0,0
Stockholms Trygghetsjour	3,0	2,9	3,0	0,0	0,0
Förvaltningsgemensamma kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Intäkter	3,0	23,4	30,8	27,8	0,0
Netto	149,4	63,6	183,7	34,3	0,0

Budgetkommentar per verksamhetsområde

Nämnd, råd och direktör

Under denna rubrik redovisas kostnader för äldrenämnden, kommunstyrelsens pensionärsråd, handikapprådet samt förvaltningsdirektör. För dessa prognostiseras ett nollresultat.

Avdelningen för utvärdering och analys

Avdelningen prognostiserar ett resultat i balans.

Avdelningen för verksamhetsplanering och upphandling

Prognosen visar en ekonomi i balans.

Avdelningen för utveckling och utbildning

Avdelningen prognostiserar ett nollresultat.

Stockholms Trygghetsjour

Prognosen visar ett nollresultat för året, dock innehåller prognosen vissa osäkerhetsfaktorer då verksamheten har ett utökat uppdrag från och med 2012 vilket innefattar all hantering av trygghetslarmen.

Omslutningsförändringar

Äldreförvaltningen redovisar ökade kostnader och intäkter om 27,8 mnkr enligt följande:

- Stimulansbidrag, Finskt förvaltningsområde 0,5 mnkr
- Stimulansbidrag, Anhörigstöd mm 0,6 mnkr
- Stimulansbidrag, Psykiska funktionshinder mm 2,5 mnkr
- Stimulansbidrag, Omvårdnadslyftet 18,9 mnkr
- Stimulansbidrag, Vårdighetsgaranti 5,1 mnkr
- Stimulansbidrag, Egen utvärdering 0,2 mnkr

Budgetjusteringar

Kommunfullmäktige beslutade under år 2010 om förändringar av nuvarande avgiftssystem inom äldreomsorgen samt omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Beslutet medför förändringar i stadens verksamhetssystem paraplysystemet. Under 2012 beräknas dessa kostnader uppgå till 2,3 mnkr varför äldreförvaltningen föreslår äldrenämnden att hos kommunstyrelsen begära budgetjustering om 2,3 mnkr för att möjliggöra finansieringen av de nödvändiga anpassningarna som krävs för det nya avgiftssystemet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)			20 %	minska	2012
☐ Uppfylls helt ● Uppfylls helt					
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)			0 st	tas fram av nämnden	2012
☐ Uppfylls helt ● Uppfylls helt					

NÄMNDMÅL:
Inspirera till tävlingsdeltagande i kvalitetsutmärkelsen

● Uppfylls helt

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Anordna inspirationsseminarier avseende kvalitetsutmärkelsen	2012-01-01	2012-12-31	

Övrigt

Kommunikation

En organisation som har många kunder och ett flertal samarbetspartners kräver en fungerande och effektiv kommunikationsstruktur. Äldreförvaltningen ser kontinuerligt över befintliga kommunikationskanaler och utvecklar nya kanaler som kompletterar eller ersätter de befintliga. Kommunikationsplaner utarbetas löpande för förvaltningens verksamheter, bl. a. har en ny kommunikationsplan tagits fram för den nya enheten för kvalitetsinspektioner.

Arbetet med kommunikation och information har varit intensivt under första tertialet. I samband med införandet av nya avgiftssystemet i Paraplyet genomfördes en stor informationsinsats till brukare men också internt inom Stockholms Stad. I samband med detta påbörjades också samarbetet med Äldre Direkt som tar emot ett stort antal samtal kring avgifterna och det nya utseendet på fakturorna.

Ett omfattande arbete med en ny broschyr om stadens äldreomsorg pågår. Broschyren riktar sig främst till äldreomsorgens brukare och anhöriga. I broschyren finns information om befintligt utbud och insatser samt kontaktuppgifter.

Under våren har den nya mötesformen Rådslag utretts och diskuterats i samarbete med stadsledningskontoret. Rådslagen kommer att påbörjas i maj 2012.

Äldreförvaltningen har tagit initiativ till och arbetar med att skapa en skrift om äldreomsorgens historia i modern tid. En teaterföreställning med uppföljande konferens är också inplanerad som belyser olika frågeställningar inom äldreomsorgen.

Äldreförvaltningen deltar i ett EU-projekt för nya tekniska lösningar och strukturer, vilka ska medverka till att äldre ska kunna leva ett innehållsrikt och aktivt liv.

Förvaltningen tar också emot många studiebesök, såväl nationellt som internationellt. Under det första tertialet har förvaltningen tagit emot delegationer från bl.a. Japan och Korea.

Bilagor

1. Äldrenämndens blankettset, uppföljning av budget
2. Nyckeltal äldreomsorg